

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 9. listopadu 2020

Vyhazování peněz na úložiště bez efektu? Je čas na změnu

Nejvyšší kontrolní úřad kritizoval také chybějící zákon o zapojení obcí do výběru hlubinného úložiště

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružující 51 měst, obcí a spolků je přesvědčena o nutnosti změnit dosavadní postup při hledání řešení, jak naložit s vyhořelým jaderným palivem. Zpoždění, které hledání místa pro hlubinné úložiště nabralo, nelze nahradit spěchem. Naopak před pokračováním je nejprve nezbytné přijmout stále neexistující zákon o zapojení obcí do výběru úložiště a také dobře připravit a projednat pravidla případného pokračování. Ve vší vážnosti pak zvážit i jiné varianty naložení s nebezpečným dědictvím jaderné energetiky. Dlouhodobé skladování by mohlo dát časový prostor pro hledání bezpečnějšího řešení, než je jeho „zakopání v zemi“.

Nejvyšší kontrolní úřad kriticky zhodnotil přípravu hlubinného úložiště ve své zprávě o kontrole hospodaření Správy úložišť radioaktivních odpadů [1]. Správa úložišť na tento záměr utratila z jaderného účtu více než 1,8 miliardy korun v posledních 23 letech a ve výsledku narostl počet lokalit a dotčených obcí, na jejichž území by vysoceradioaktivní odpady mohly skončit.

Úřad také kritizoval neplnění úkolů ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu při přípravě zákona o zapojení obcí do výběru úložiště: „Výběr lokality negativně ovlivňuje nesouhlas dotčených obcí a s tím související absence právní úpravy týkající se zapojení obcí. Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí do výběru lokality mělo MPO předložit vládě ČR ke schválení v roce 2019, ale předložilo jej až 18. května 2020. Cílem zákona má být zajištění zájmu obcí, posílení jejich postavení při výběru lokality hlubinného úložiště a vytvoření právního rámce s jasně specifikovanou rolí dotčených obcí.“

I Platforma proti úložišti velmi negativně vnímá, že do konce volebního období této vlády již legislativa, která měla posílit možnosti samospráv při rozhodování o úložišti, nevznikne. Zákon je obcím, na jejichž území stát hledá úložiště, slibován již od roku 2011, od roku 2016 s jeho vznikem počítá také nový atomový zákon [2]. Urychlené dokončení návrhu zákona se zapojením obcí do jeho připomínkování slíbil na jednání se starosty 17. července 2019 ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček [3]. Na zaslané připomínky ale Havlíčkův úřad nebral zřetel a verze připravovaná pro vládu [4] tak byla v rozporu se svazy zastupujícími zájmy více než 4 700 měst a obcí z celé republiky – Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv i Platformou proti hlubinnému úložišti. Shromáždění členů Platformy k němu vydalo své kritické stanovisko [5].

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „S úložištěm nespěchejme, podívejme se poctivě i na další možnosti, co lze udělat s jaderným odpadem. A mezitím přijmeme zákon, který by zajistil práva obcím a lidem v nich žijícím a projednejme závazná pravidla, aby je státní úřady neměnily co chvíli podle jednotlivých ministrů.“

„Bohužel ztrácíme důvěru k ministrovi průmyslu Karlu Havlíčkovi, který na osobním jednání se starosty sliboval nový přístup státu k obcím a občanům, zajištění a projednání zákona, řešení kompenzací, návštěvy postižených lokalit, atd. Bohužel, opět - sliby chyby.“

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 51 členů (35 obcí a měst a 16 spolků) za účelem prosazení změny v přístupu státu k nakládání s vyhořelým jaderným palivem a dalšími radioaktivními odpady, který se nebude omezovat jen na hlubinné úložiště. Platforma dále prosazuje, aby rozhodnutí o výběru lokality pro případné ukládání bylo podmíněno předchozím souhlasem dotčených obcí. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Petr Klásek, starosta Chanovic a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

Poznámky:

[1] Nejvyšší kontrolní úřad: Kontrolní závěr z kontrolní akce 19/25 „Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit Správa úložišť radioaktivních odpadů“, <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/k19025.pdf>

[2] Nový atomový zákon č. 263/2016 Sb., par. 108 odst. (4): „Postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při stanovení chráněného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu a postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle § 117 odst. 1, a jejich občanů v těchto procesech, stanoví zvláštní zákon.“

[3] „Bezpečnost, životní prostředí a komunikace. Vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Havlíček jednal se starosty kvůli úložišti radioaktivního odpadu“, tisková zpráva Ministerstva průmyslu a obchodu ze 17. 7. 2019

[4] Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí a jejich občanů do řízení směřujících k výběru lokality pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech a k povolení provozování úložiště radioaktivních odpadů, <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBK2DGZSA>

[5] Stanovisko Platformy proti hlubinnému úložišti k postupu přípravy věcného záměru zákona o zapojení obcí do procesu výběru a výstavby úložiště, 10. prosince 2019

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz